

BIOGAS/Etanol/Metanutvinning som

”solution multiplier”

SLU Jordberga 17 05 29

(Eller: attraktivare och hälsosammare stad)

Widar Narveho Kommunekolog Helsingborgs stad

Stadens vision 2035 mm:

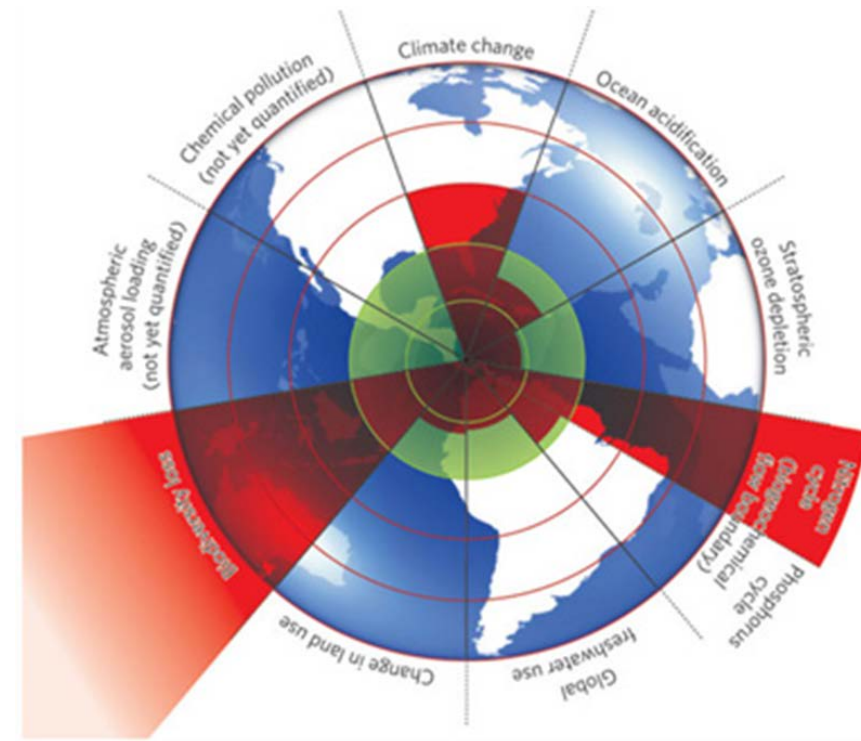
- I Helsingborg finns det goda livet...
- Allt i Helsingborg görs med social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet i fokus...
- Här finns insikt om samberoende mellan människa och natur...
- **Staden ska vara ledande inom klimat- och miljöfrågor**
- **Det ekologiska fotavtrycket ska minska**
- **Livskvalitetsprogrammet ("miljöprogram") 2016-2024**
- **Det nationella etappmålet om integrering av Est senast 2018**
- **FN uppmaning från toppmöten om konventionen om biologisk mångfald**

Miljöhoten globalt

- Markanvändning/Markförstöring
- Luftföroreningar
- Övergödning
- Hydrologiska förändringar
- Klimatförändringen
- Havsförsurning
- Invasiva främmande arter
- Miljögifter
- Atmosfäriska partiklar
- Dricksvattenanvändning
- Ozonlagret

Nio planetära gränsvärden SRC

Naturens värde för hälsa och ekonomi: Ekosystemtjänster en global rörelse

FN-panel ekosystemtjänster : global analys om markförstöring

An Introduction to IPBES

www.ipbes.net

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

empowered lives.
Resilient nations.

HELSINGBORG
STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

**LAB för
Helsingborg**
Local Action for
Biodiversity

**Ekonomin för
ekosystemtjänsterna och
den biologiska
mångfalden**

Ett ICLEI-projekt

**STRATEGI- OCH HANDLINGSPLAN
FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD /**

HELSINGBORG

STÖDJANDE
Biologisk mångfald
Naturtyper för växt- och djurliv
Mat

FÖRSÖRJANDE
Färskvatten
Medicinska resurser
Råmaterial
Pollinerare
Lokal klimat

REGLERANDE
Vattenrening
Lindra naturolyckor
Binda och lagra koldioxid
Rena luft

KULTURELLA
Andliga upplevelser
Turism
Estetiska värden
Rekreation
Levande och stabila jordar
Reglering av skadeorganismer

**Ekosystemtjänster
Naturans gratistjänster**

LAB
Local Action for Biodiversity
AN ICLEI INITIATIVE

CONSERVING BIODIVERSITY GLOBALLY, THROUGH LOCAL GOVERNMENT

Identifiering och värdering av Ekosystemtjänster

Flygfoto, platskännedom, est-checklista

Inventeringar, Excel, karta, balanseringsprincipen

Mångfunktionalitet:

1 Stödjande: Växt- och djurliv,

2 Kulturella/sociala:

Rekreation och hälsa, Skönhet

3 Reglerande:

Infiltration av nederbörd

Pollinering

Luftrening

Klimatutjämning

4 Försörjande: livsmedel, skog, vatten

Monetära värderingar

Miljökapital – miljöskuldsberäkning 1995

Tillgångar

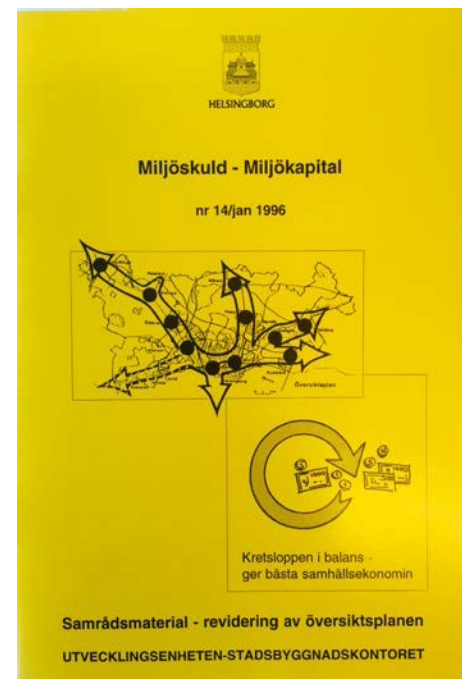
- Rekreation
- Markvärde
- Vattenmagasin
- Biodiversitet

11600 miljoner

Skulder

- Klimatförändring
- Kadmium i åkermark
- Humusbrist i åkermark
- Förorenad mark
- Övergödning
- Försurning

5600 miljoner

Ekosystemtjänster i klimatanpassningen

PM Klimatanpassning 2012 och Konsultutredning 2016

Staden har riggad klimatorganisation och handlingsplan

Översvämning kust och skyfall i stad:

Utjämning av stora regn, våtmarker

Binda strandkanter och stränder med naturlig vegetation

Multifunktionella vatten- och grönytor- "solution multipliers"

Göra staden svalare mot värmeböljor mm:

Öka grönarealen (städer skapar värmeöar) 10 % ger 4 °C lägre T

Gröna väggar och tak utjämnar temperatur och dagvatten

Utnyttja dagvattnet till mer vatteninslag

Jordbruket :

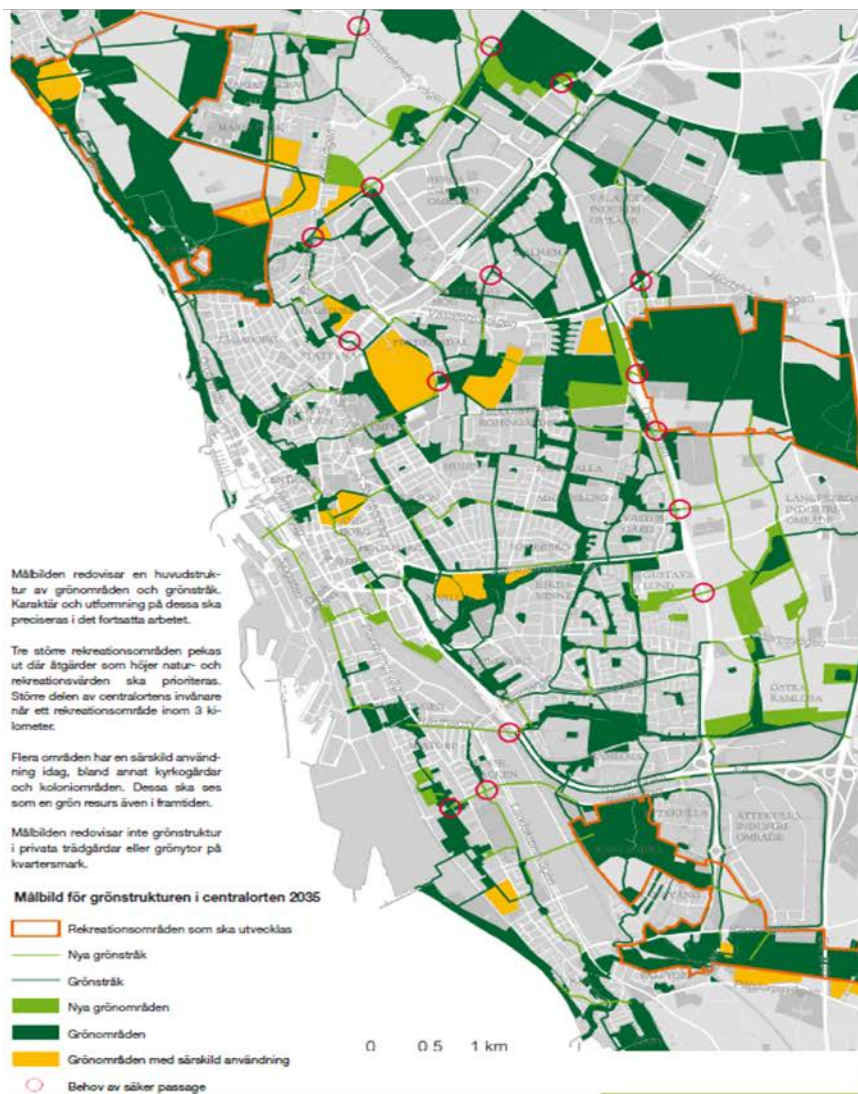
Läplanteringar ger även fler predatorer mm

Våtmarker utjämnar flöden , gynnar växt- och djurliv

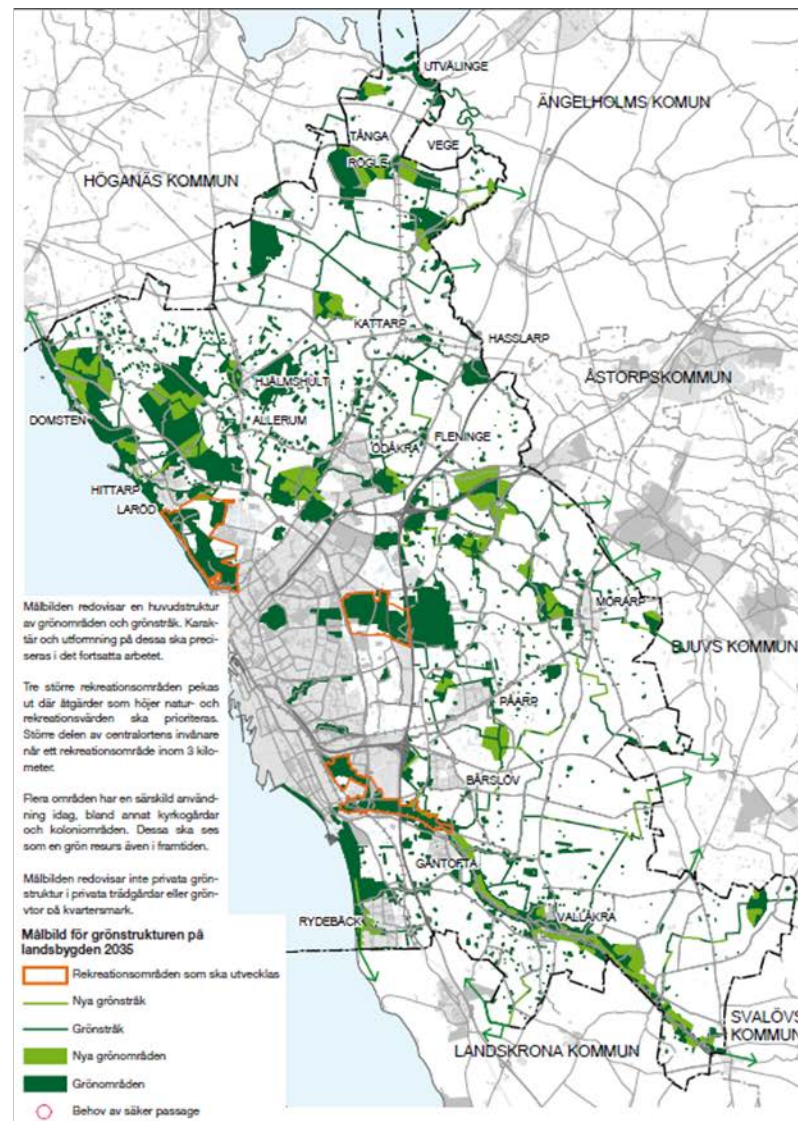
Biogas/etanol på grön restresurs inkl parkmaterial

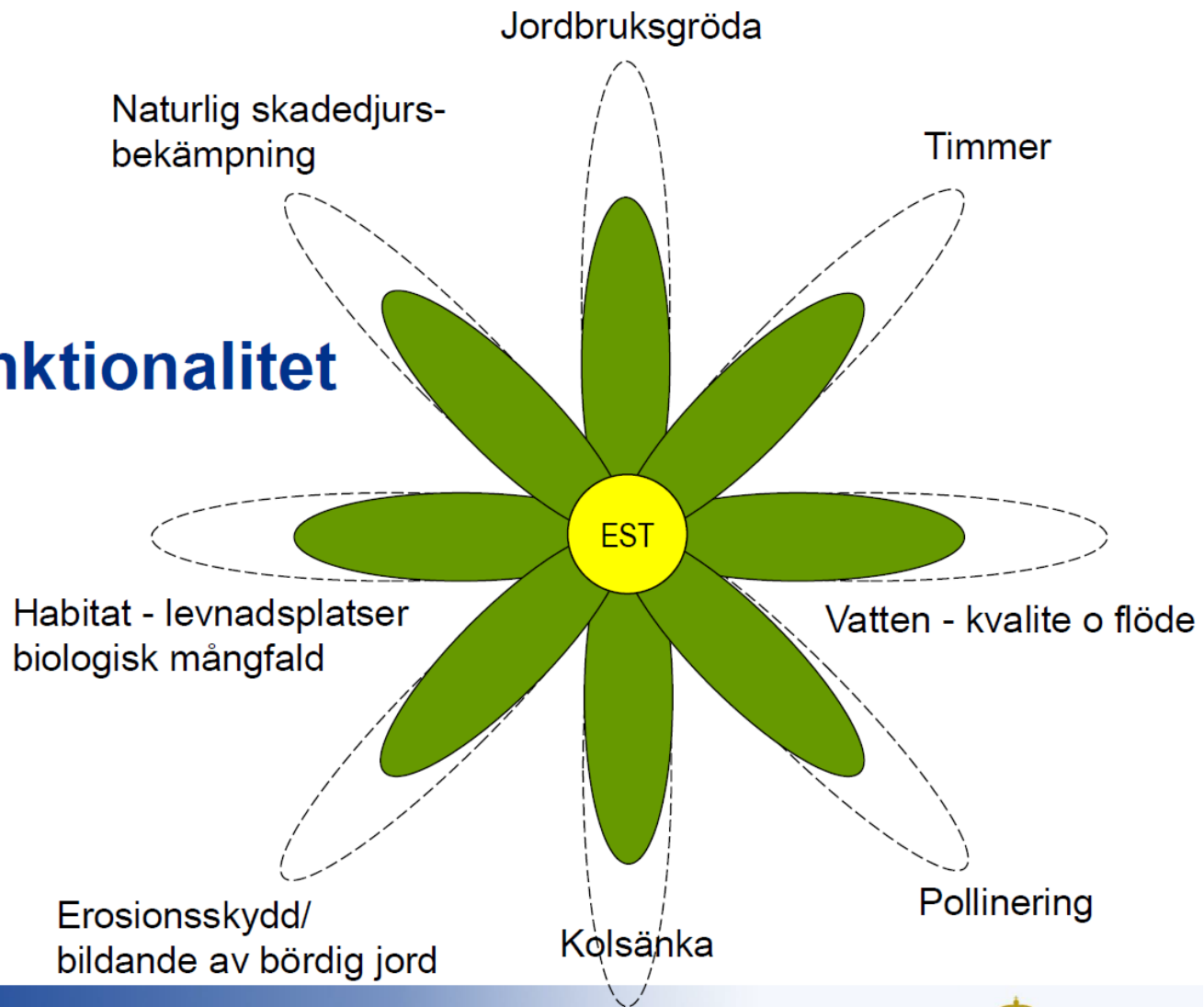
Grönstrukturprogram 2014 målbilder

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
AVDELNINGEN FÖR STRATEGISK PLANERING

Mångfunktionalitet

Synliggöra värdet av ekosystemtjänster

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

2017-06-16
Sida 11

HELSINGBORG

Slåtter-/långgräsytor cirka 300 hektar som har potential för insamling och:

- **Utvinning av Metan/Etanol**
- **Biogödsel**
- **Utmagring till florarika ängar:**

Gynnar insekter bl a bin och fjärilar samt fåglar, fladdermöss

Attraktivare stad

Konsekvensbeskrivning av Stadsplan 2017* i Helsingborg

Fokus Ekosystemtjänster (buller, luft etc separat MKB)

STADSPLAN 2017
HELSINGBORG

Lämna ett formellt yttrande [f](#) [t](#) [l](#)

Inledning Sammanfattning Bostäder Arbete och näringsliv Service och mötesplatser Grönt Trafik Vatten Bestämmelser Konsekvenser Tyckt om Stadsplan 2017

Stadsplan 2017 [f](#) [t](#) [l](#)

Sammanfattning

Planförslaget

Kartan visar den samlade föreslagna markanvändningen 2035.

Helsingborg växer och det är många som flyttar hit. Vår befolkningsprognos visar 40 000 nya invånare till 2035. Det är en utmaning för bostadsbyggandet men också för alla andra funktioner som behövs – arbetstillfällen, offentlig och kommersiell service, mötesplatser, grönska, trafiksystem och dagvatten.

Vi föreslår nya utbyggnadsområden och förtätning inom befintlig bebyggelse med totalt cirka 29 400 bostäder. För att klara det krävs hög täthet, med 100-140 bostäder per hektar, och en stor blandning och variation i bebyggelsen. I utbyggnadsområdena behöver det finnas plats för service, dagvattenhantering, parker, gröna stråk och parkering. Förtätning ska utgå från varje plats förutsättningar och med utgångspunkt i de förtättningsprinciper vi tagit fram.

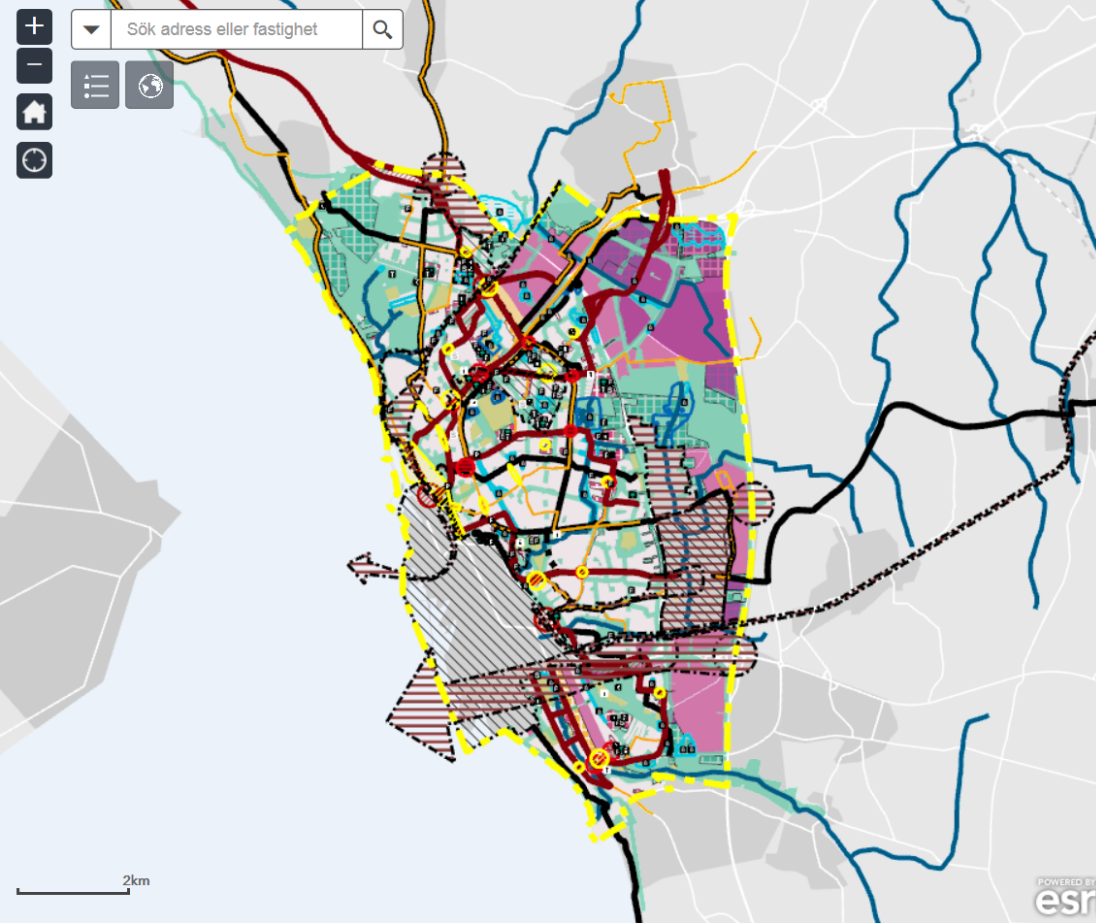
Helsingborg utgör en central arbetsmarknad och tillväxtmarknad i Nordvästra Skåne. En framskrivning av prognoser pekar på cirka 20 000 nya arbetstillfällen. Genom att samla liknande verksamheter till samma geografiska område kan verksamheter dra nytta av varandra. Verksamhetsområdena behöver också bli tätare.

I en tät och hållbar stad ökar behovet av närhet till både offentlig och kommersiell service. Den behöver finnas nära bostäder och vara lättillgänglig med gång, cykel och kollektivtrafik. Vi har ett stort behov av nya förskolor och skolor till den växande befolkningen, och platser både ute och inne för fysisk aktivitet och för att skapa förutsättningar för rekreation och mötesplatser. Vi bedömer att den tekniska infrastrukturen, som el, vatten och avlopp, har tillräcklig kapacitet.

Stadens grönområden ger livskvalitet och attraktivitet, och vi vill att Helsingborg ska vara den gröna staden med parker, natur, stadsodling och gröna stråk för alla. Vi behöver fler grönområden och bättre kvalitet i de vi redan har för att klara det ökade behovet. Vi har en helhetssyn på grönstrukturen och värdesätter den oavsett om den är offentlig eller privat, och arbetar med ekosystemtjänster.

Vi ska utveckla de mest ut effektiva och hållbara transportlagen gång, cykel och

Sök adress eller fastighet

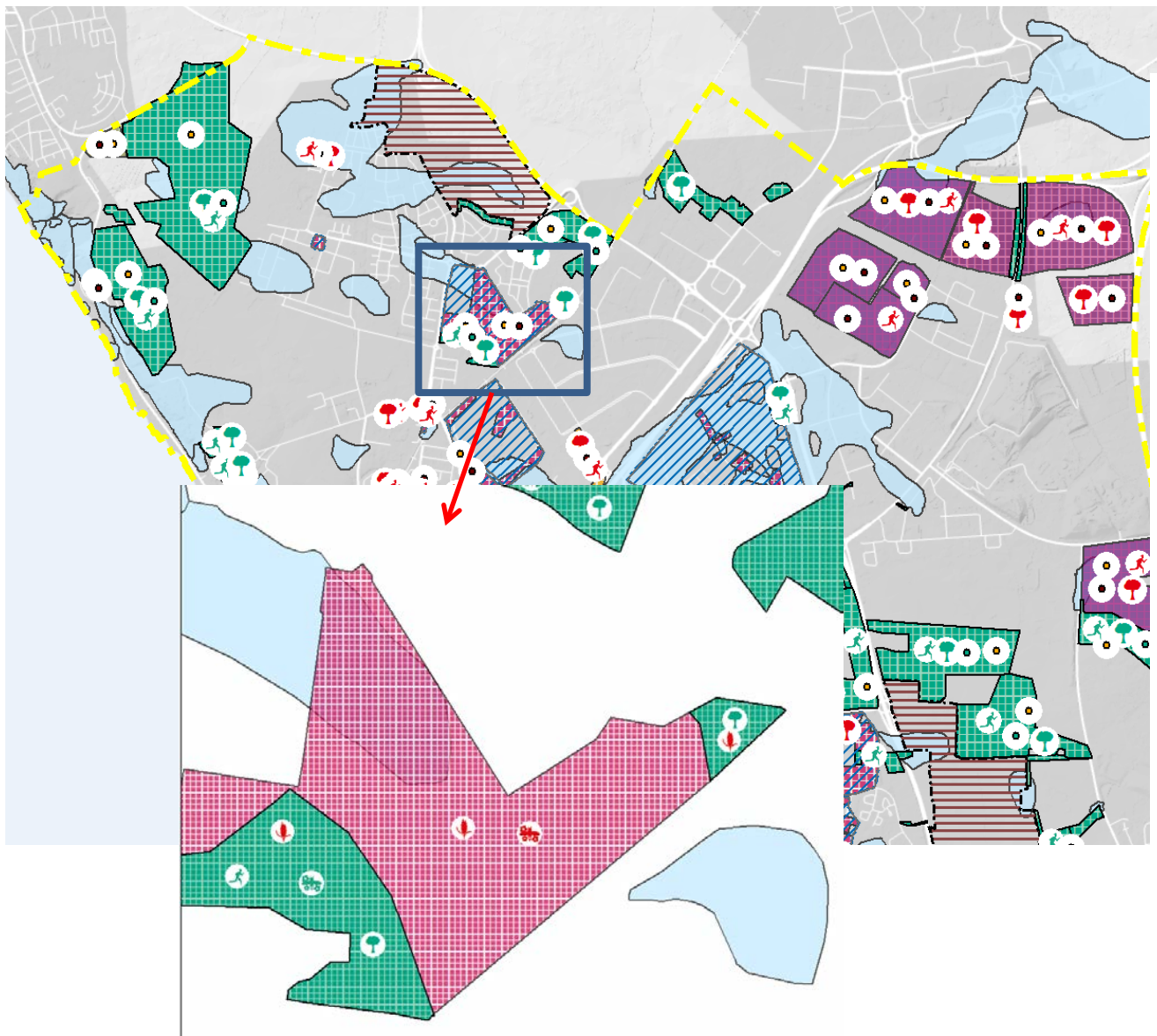

2km

POWERED BY

Översiktskarta

konsekvenser ekosystemtjänster som finns/försvinner respektive tillkommer

- Ekosystemtjänster som tillkommer
  - Stödjande ekosystemtjänst
  - Reglerande ekosystemtjänst
  - **Kulturell ekosystemtjänst**
  - Försörjande ekosystemtjänst
- Ekosystemtjänster som försvinner
  - Stödjande ekosystemtjänst
  - Reglerande ekosystemtjänst
  - Kulturell ekosystemtjänst
  - Försörjande ekosystemtjänst

Balanseringsprincipens steg

1. Undvika

Lokaliseringsprövning i plangrupsberedning och plangrupp

2. Minimera

Disposition och reglering i detaljplanen

3. Utjämna

Åtgärder i planområde på allmän platsmark

4. Ersätta

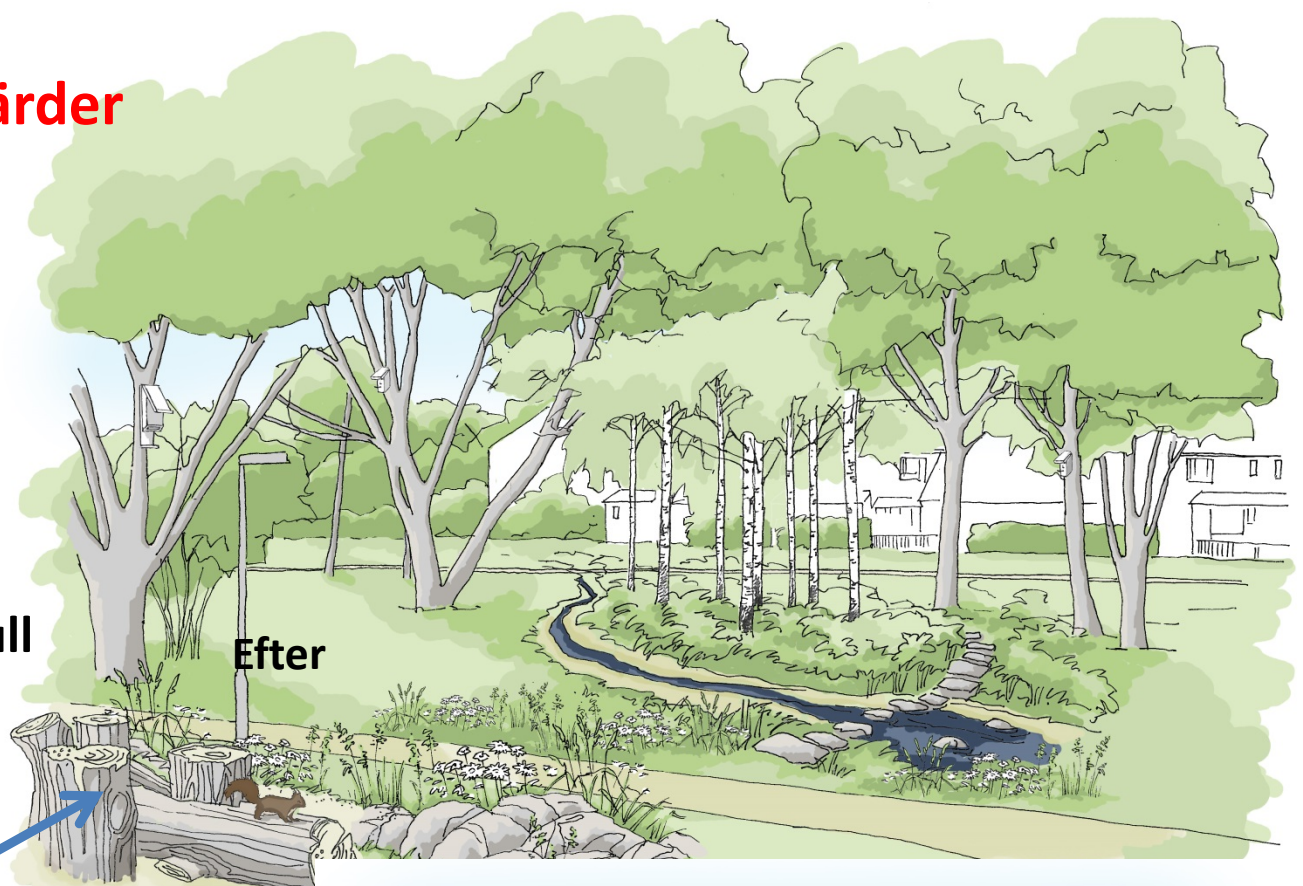
Pengar avsätts för åtgärder på annan plats vid exploatering av stadens mark.

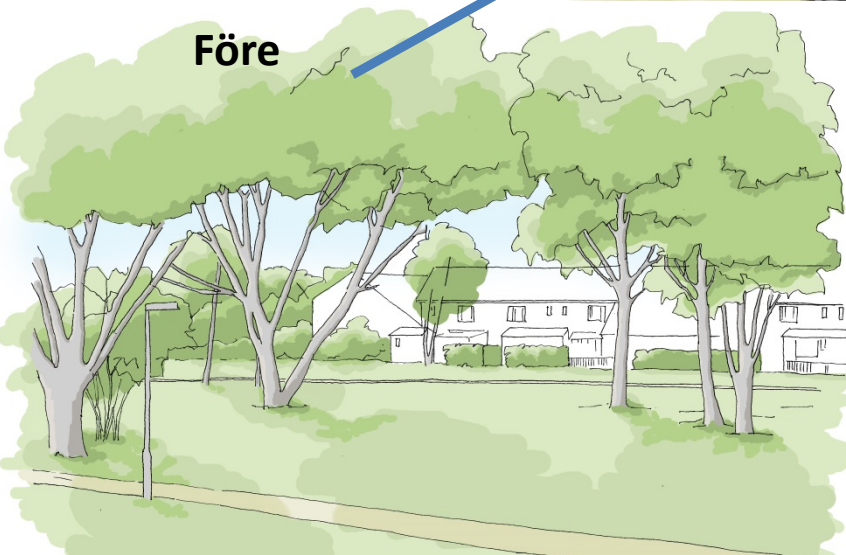
Kompensationsåtgärder

Befintlig parkmark och
naturområden:
Kreatoper

Åkermark:
Öka ytavkastningen
Med läplanteringar, mull

Före

Nya våtmarker

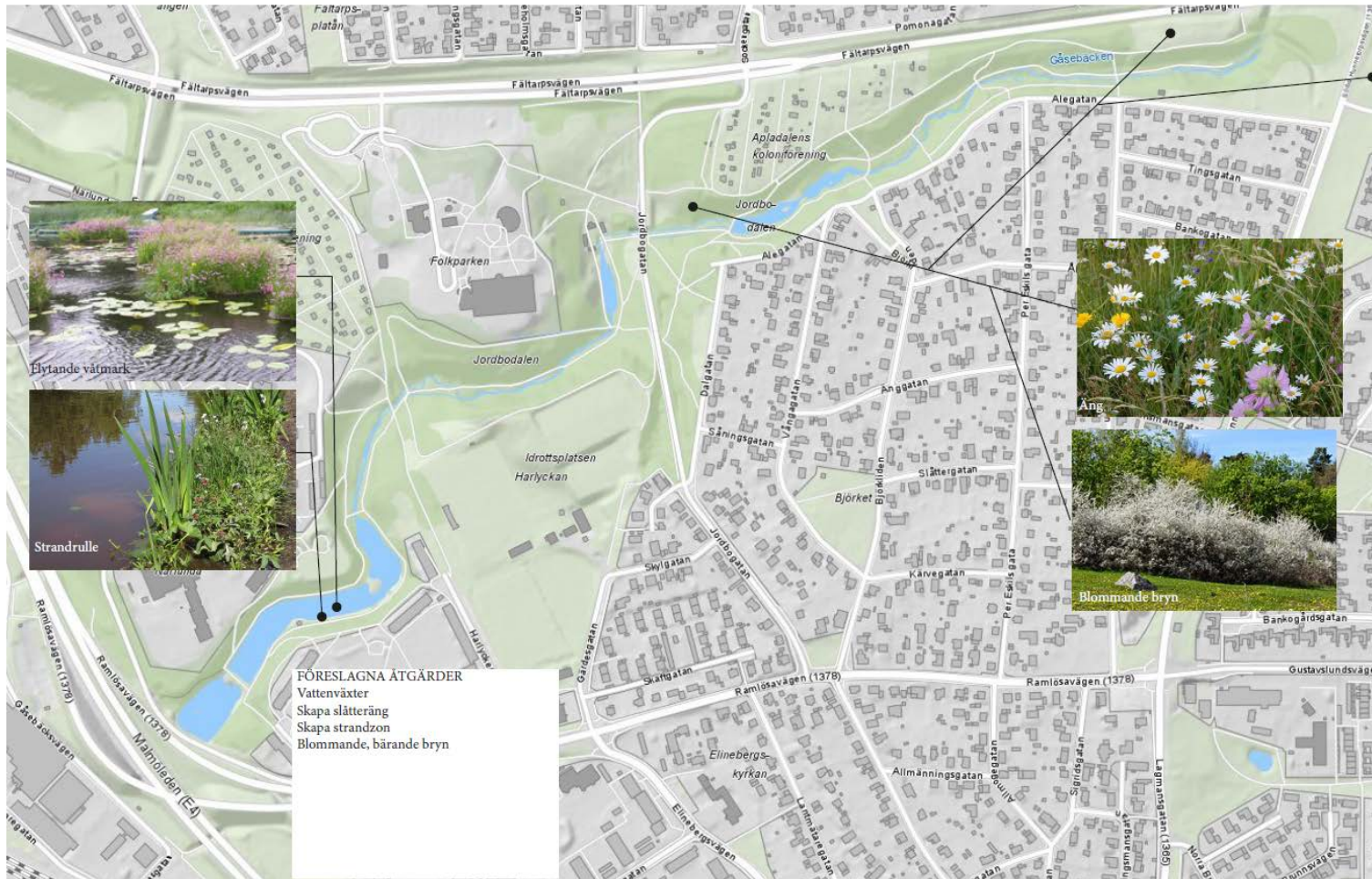

Handlingsprogram grönstruktur 80 mkr 2015-2021

Parkrenoveringar och utveckling av grönstruktur

ÅTGÄRDER JORDBODALEN - GRÖNA ÅTGÄRDER

**Långgräsytor med låg diversitet men
stor potential för biogas/etanolproduktion**

Äng anlagd 2016 (HPG)

Projekt "Mårten Sjöbeck parken" i Naturreservatet Bruces skog 1700-tals landskap (Förebild: Fredriksdals friluftsmuseum)

**Invigning av naturreservat
(Duvestubbe)**

**Utjämningsmagasin utformat som våtmark
med flacka stränder Tostarps
industriområde**

**Stadsnära betesdrift för att gynna
flora och fauna**

**Årlig slåtter i samverkan
med ideella föreningar
Esket (Örby ängar Råå)
Sedan 1988**

Framtid: vad behöver vi utveckla mer, exempel

- Att få värdering av EST att genomsyra stadens verksamheter, allmänhet – (NB! där det fyller sin funktion)
- Monetära värderingar av ekosystemtjänster**
- Jordbrukets ekosystemtjänster och klimatpotential (kolsänka) mm**
- Biogas/Etanol/Metan**(parkavfall) för att gynna BMF i staden mm
- Infrastrukturens ekologi (IENE)** GC-stråk, vägdiken mm
- Grönare stad:** gröna väggar och tak, ökad diversitet i grönytor, trädgårdar
- Grönytefaktor i detaljplaner
- Beräkna Kolbalans (Campus)
- Informationsarbete till medborgare, företag, barn- och ungdom

Konsekvenser av stadsplan 2017

Ändrad markanvändningen berörd planareal/andel grönyta:

Bostäder: Cirka **228 hektar** varav **122 hektar grönyta** inklusive åkermark, fruktodling, betesmark berörs

Verksamheter: Cirka **251 hektar** varav **186 hektar grönyta**, åker, fruktodling, betesmark berörs

Skolor: Cirka **8 hektar** varav **6 hektar grönyta**, åker berörs

Fritidsanläggningar: Cirka **39 hektar** varav hela ytan är åker, viss andel blir ändrad grönyta/åker (stadsodling).

Grönyteutveckling: cirka **304 hektar** De flesta natur- och parkmarksytor kan utvecklas

Stadsodlingsytor: **6 hektar** på åkermark och viss parkmark (gräsytor)

Åkermark: Cirka **100 hektar** föreslås för bebyggelse och **170 hektar** föreslås som ny natur.

Summa 500 ha exploatering (varav 300 ha med Est) och 300 ha ny grönyta= 800 ha ändrad markanvändning

Kompensation

>300 ha ny natur/park, våtmarker, bl a på åkermark

Öka diversiteten i befintlig parkmark (träd, buskar, kreatoper)

Läplanteringar, mull Est i jordbruket

Pågående dialog och Nästa steg

- Olika samarbeten Helsingborg, Alnarp, Campus, Lunds universitet, NSR m fl (LAB, Urban magma, H+) Identifiera ev hinder → arbeta för lösningar
- Framtidsgrupp: klimat och miljö
- Klimat-och energiplan
- Deltagande i forskningsprojekt: Naturbaserade urbana lösningar 5-årigt Formas CEC LU
- Idéer om forsknings-, demo – och pilotprojekt

Tack!